

1. Postanowienia ogólne

1.1. Harcerskie jednostki lotnicze (HJL), działają na podstawie Uchwały nr 12/XXXVIII Rady Naczelnej ZHP z dnia 24 maja 2014 r. „w sprawie sposobu realizacji wychowania w harcerskich specjalnościach” oraz innych przepisów obowiązujących w ZHP.

2. Cel harcerskich jednostek lotniczych

2.1. Celem harcerskich jednostek lotniczych jest wychowanie harcerki i harcerza o wyrobionej postawie harcerskiej, o cechach charakteru potrzebnych lotnikowi, dbającego o zdrowie, o dużej wiedzy lotniczej, zaradnego i śmiałego w zamierzeniach i czynach, entuzjastę lotnictwa i organizatora jego popularyzacji.

2.2. W harcerskich jednostkach lotniczych w pracy wychowawczej opartej na Prawie i Przyrzeczeniu Harcerskim szczególnie dąży się do wyrobienia cech charakteru ważnych dla lotnika, jak:

- 1) spostrzegawczość i szybka reakcja,
- 2) silna wola, opanowanie, odwaga,
- 3) solidność i obowiązkowość,
- 4) koleżeńskość i odpowiedzialność.

2.3. Cel ten harcerskie jednostki lotnicze osiągają przez swą działalność harcerską, szczególnie przez:

- a) wykorzystanie wartości i tradycji lotnictwa dla kształcenia charakteru oraz cech psychicznych, psychofizycznych i fizycznych,
- b) rozwijanie zamiłowania do lotnictwa oraz zdobywanie metodami harcerskimi wiedzy, umiejętności i wyszkolenia z dziedziny lotnictwa,
- c) rozbudzanie zainteresowań lotniczych wśród harcerzy z innych drużyn oraz młodzieży nieharcerskiej, przez prowadzenie działań z zakresu popularyzacji lotnictwa.

3. Metody i formy harcerskiej pracy lotniczej

3.1. Zajęcia lotnicze w harcerstwie są elementem normalnej pracy harcerskiej zastępu, drużyny i kręgu.

Polegają one na zdobywaniu wiedzy i umiejętności lotniczych zawartych w stopniach harcerskich i sprawnościach lotniczych, sportowych odznak aeroklubowych oraz innej działalności o tematyce lotniczej. Uwzględnia się przy tym samowychowanie, samokształcenie oraz działania zespołowe.

3.2. Zajęcia lotnicze powinny być prowadzone zgodnie z metodyką harcerską.

Tradycyjnymi składnikami zajęć lotniczych są m.in. następujące elementy:

- 1) Gawęda pokazująca na przykładach (np. z historii lotnictwa) cechy charakteru i psychiki niezbędne lotnikowi.
- 2) Gra kształcąca (ćwiczenia) cechy psychiczne i psychofizyczne związane z gawędą.
- 3) Lotnicze wiadomości teoretyczne przekazywane w postaci gier lub wplecione w zajęcia praktyczne.
- 4) Lotnicze zajęcia praktyczne ćwiczące zdobywanie umiejętności.
- 5) Zawody, konkursy i zabawy sprawdzające wiedzę oraz umiejętności.

3.3. Programy zajęć ogólnoharcerskich i lotniczych powinny się ze sobą splatać.

4. Zakres harcerskiej działalności lotniczej

Harcerska działalność lotnicza obejmuje:

4.1. Popularyzacja lotnictwa, rozumiana zarówno "szeroko" jako podstawowa forma działalności HJL oraz "wąsko", jako najprostsze zajęcia przeznaczone dla dzieci i młodzieży po raz pierwszy stykającej z lotnictwem lub mało z nim obeznanych. Obejmuje ona najprostsze formy zajęć, jak: konkursy rysunkowe, opracowywanie albumów lotniczych, fotogazetki, zawody latawców, kartonówek i modeli kartonowo-beleczkowych, zawody modeli balonów, wystawy (konkursy) modeli plastikowych, konkursy wiedzy lotniczej, wycieczki na lotnisko (do muzeum, jednostki lotniczej, izby pamięci), spotkanie z ludźmi lotnictwa, pokazy modeli lub filmów lotniczych, imprezy typu "Niedziela Lotnicza" itp.

W gromadach zuchowych popularyzacja lotnictwa powinna wiązać się ze zdobywaniem, zespołowych oraz indywidualnych, lotniczych i astronautycznych sprawności zuchowych oraz zdobywaniem odznak sportowych w modelarstwie lotniczym i kosmicznym.

W drużynach i kręgach harcerskich popularyzacja wiąże się ze zdobywaniem sprawności lotniczych, zdobywaniem stopni harcerskich według prób poszerzonych o wymagania lotnicze oraz zdobywaniem odznak sportowych w modelarstwie lotniczym i kosmicznym oraz innych odznak wyszkolenia lotniczego.

Popularyzacja winna być prowadzona nie tylko wśród zuchów i harcerzy, ale także dla młodzieży szkolnej (np. w szkole, w której działa drużyna lotnicza) oraz na harcerskich kursach i w "nielotniczych" kręgach instruktorskich oraz starszyny harcerskiej.

4.2. Modelarstwo lotnicze i kosmiczne.

Wiąże się ze zdobywaniem sprawności lotniczych i zdobywaniem odznak sportowych w modelarstwie lotniczym i kosmicznym. Z działalnością modelarską wiąże się organizowanie zawodów i pokazów w ramach "szerokiej" popularyzacji.

4.3. Szkolenie lotnicze, w zakres którego wchodzi:

lotniarstwo (para-,moto-), szybownictwo, spadochroniarstwo, baloniarstwo, pilotaż samolotowy, itp.

5. Harcerskie stopnie w drużynach lotniczych.

Harcerskie stopnie w drużynach i zastępach lotniczych są kolejnymi próbami charakteru harcerza-lotnika.

Ich program opiera się na wymaganiach zawartych w poszczególnych stopniach harcerskich. Należy wzbogacać je o elementy lotnicze.

"Minima" dodatkowych wymagań lotniczych do stopni harcerskich zawiera załącznik nr 1 do niniejszego Regulaminu.

6. Sprawności lotnicze.

6.1. Lotnicze sprawności ruchowe to określone programem umiejętności i pożądane zachowania przeżyte w zabawie. Zdobywane zespołowo w ramach cykli zabawowych, poprzez aktywne przeżycie rozbudzają zainteresowanie lotnictwem. Zdobywane indywidualnie służą samodzielnemu podejmowaniu działań przez zuchę, w określonej dziedzinie.

Lotnicze sprawności harcerskie są dla harcerza sprawdzianami określonego zasobu wiedzy i umiejętności.

6.2. Programy sprawności ruchowych zawiera Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 21/2014 z dnia 23 maja 2014 r. w sprawie zatwierdzenia „Regulaminu sprawności ruchowych” oraz „Zestawu sprawności ruchowych”, natomiast wymagania na sprawności harcerskie zawiera Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 24/2014 z dnia 11 czerwca 2014 r. w sprawie zatwierdzenia „Regulaminu sprawności harcerskich” oraz „Zestawu sprawności harcerskich”.

6.3. HJL mogą opracowywać własne sprawności. Wymagania tych sprawności należy opracowywać zgodnie z zasadami przedstawionymi w "Regulaminie sprawności". Należy również określić ich poziom i zaprojektować znak graficzny. Opracowane w środowiskach sprawności, po zaopiniowaniu w upoważnionym inspektoracie lotniczym, a następnie zatwierdzeniu w komendzie hufca, należy przysyłać do Inspektoratu Lotniczego Głównej Kwatery ZHP (IL GK ZHP) w celu ich upowszechnienia.

6.4. Od 02.01.2012 roku funkcjonuje tzw. środowiskowy system sprawności lotniczych. Zatwierdzony w trybie określonym w uchwale Głównej Kwatery ZHP, system został przyjęty przez Inspektorat Lotniczy GK ZHP, celem dalszego rozpropagowania. System dostępny jest pod adresem internetowym: www.airscouts.pl/sprawnosci

7. Harcerskie odznaki wyszkolenia lotniczego.

7.1. Członkowie harcerskich jednostek lotniczych zdobywają odznaki wyszkolenia lotniczego (modelarskie, szybowcowe, spadochronowe, itp.) stosując metody harcerskiej pracy lotniczej. Drużyny, kręgi czy kluby lotnicze nie mogą stosować na własny użytek odznak lotniczych, aeroklubowych i wojskowych, niezgodnie z przepisami dotyczącymi tych odznak.

7.2. Członkowie harcerskich jednostek lotniczych zdobywają także wewnętrzne, harcerskie patenty/odznaki wyszkolenia lotniczego:

- Harcerski Znak Spadochronowy (Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 82/2007 z dnia 2 kwietnia 2007 r. w sprawie zatwierdzenia "Regulaminu Harcerskiego Znaku Spadochronowego"),
- Harcerski Znak Balonowy (Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 60/2011 z dnia 16 maja 2011 r. w sprawie "Regulaminu Harcerskiego Znaku Balonowego").

8. "Skrzydła Husarskie".

Najlepsze harcerskie jednostki lotnicze o wieloletnim dorobku mogą starać się o wyróżnienie w postaci "Skrzydeł Husarskich" przyznawanych przez Naczelnika ZHP (według Regulaminu stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszego Regulaminu).

9. Harcerski Turniej Lotniczy "IKAR" oraz inne ogólnopolskie harcerskie zawody lotnicze.

9.1. HTL "IKAR" to tradycyjna propozycja programowa popularyzująca działalność lotniczą jednostek ZHP . W ramach "IKAR-a" rozgrywany jest lotniczy turniej zastępów oraz otwarte zawody lotnicze. Turniejowi towarzyszy giełda propozycji/pomysłów programowych.

9.2. Inne ogólnopolskie harcerskie zawody lotnicze.

Służą do porównania poziomu harcerskiej pracy lotniczej w poszczególnych specjalizacjach (modelarskie, lotniowe, spadochronowe, balonowe, itp.) oraz popularyzacji harcerskiej działalności lotniczej.

9.3. Regulaminy HTL "IKAR oraz innych ogólnopolskich harcerskich zawodów lotniczych zatwierdza IL GK ZHP, każdorazowo przy wydawaniu zgody na ich organizację.

10. Zasady organizacyjne harcerskiej działalności lotniczej.

10.1. Harcerskimi jednostkami lotniczymi są:

- 1) zastępy lotnicze w drużynach harcerskich (harc., st.harc., wędr., wielopoz.)
- 2) harcerskie (harc., st.harc., wędr., wielopoz.) drużyny lotnicze
- 3) ruchowe gromady w szczeplach lotniczych
- 4) lotnicze kręgi (instruktorskie, akademickie, starszyny, itp.)
- 5) szczeple lotnicze
- 6) harcerskie kluby lotnicze
- 7) inne jednostki organizacyjne powołane przez właściwe komendy harcerskie.

10.2. Do harcerskich jednostek lotniczych zalicza się także harcerskie jednostki: spadochronowe, astronautyczne,

lotniarskie, modelarstwa lotniczego i kosmicznego, szybowcowe, balonowe, itp.

10.3. W drużynach lotniczych wskazane jest stosowanie dla zastępów nazw związanych z lotnictwem.

10.4. Harcerska jednostka lotnicza winna:

* zadbać aby każdy członek drużyny, corocznie, zdobył co najmniej 1 sprawność lotniczą lub uprawnienie specjalistyczne z zakresu specjalności lotniczej albo osiągnął kolejny poziom wiedzy i umiejętności z zakresu specjalności lotniczej (indywidualnie określony wspólnie z drużynowym).

* corocznie zorganizować przynajmniej jedną formę szkoleniową oraz przynajmniej jedną formę popularyzacji z zakresu specjalności lotniczej,

* utrzymywać stałą współpracę z organizacją lub instytucją zajmującą propagowaniem lotnictwa lub szkoleniem lotniczym,

* utrzymywać stały kontakt z właściwym zespołem specjalnościowym właściwej komendy lub z Inspektorem Lotniczym GK ZHP,

10.5. Drużynowy (ew. szef wyszkolenia) harcerskiej jednostki lotniczej rozpoczynającej działalność specjalnościową musi w ciągu 12 miesięcy uzyskać co najmniej odznakę "Popularyzatora harcerskiej pracy lotniczej". W ciągu następnych 12 miesięcy drużynowy (ew. szef wyszkolenia) winien uzyskać odznakę "Organizatora harcerskiej pracy lotniczej" lub odznakę "Harcerskiego Instruktora Lotniczego", zaś pozostała kadra co najmniej odznakę "Popularyzatora harcerskiej pracy lotniczej".

Przewodniczącym harcerskiego klubu lotniczego powinien być instruktor ZHP, posiadający oprócz w/w odznak, kwalifikacje specjalistyczne (np. uprawnienia państwowe), właściwe dla danej specjalizacji lotniczej. W przypadku, kiedy przewodniczący nie posiada takich kwalifikacji, w klubie powinien być specjalista danej specjalności - szef wyszkolenia specjalnościowego, posiadający stosowne kwalifikacje.

10.6. Z członków, pracowników i działaczy aeroklubów i innych instytucji lotniczych oraz sympatyków lotnictwa i byłych harcerzy mogą być tworzone lotnicze koła przyjaciół harcerstwa, współpracujące z harcerskimi drużynami lotniczymi, w szczególności w zakresie: zapoznania drużyn ze sprzętem lotniczym i działalnością lotnictwa, pomocy w organizowaniu szkolenia lotniczego w drużynach lotniczych i harcerskich klubach lotniczych oraz pomocy w organizowaniu imprez lotniczych, popularyzujących lotnictwo i temu podobne.

10.7. Harcerskie jednostki lotnicze w swej nazwie, zatwierdzonej rozkazem właściwego komendanta, powinny używać nazwy "Lotnicza" lub "Lotniczy", na przykład:

-1 Lotnicza Drużyna Harcerzek im....

-10 Warszawska Lotnicza Drużyna Harcerzy im....

-1 Lotniczy Szczep Harcerski im....

- Harcerski Klub Lotniczy im....

lub stosując tradycyjną nazwę z określeniem "Lotnicza".

11. Przepisy mundurowe i obrzędowość lotnicza

11.1. Harcerskie zastępy, drużyny lotnicze oraz harcerskie koła lotnicze mają prawo do noszenia biało-czerwonej szachownicy (o boku 6,5 - 7,5 cm) na chustach. Drużyny mogą też nosić na chustach różne symbole, np. spadochronu, mewy szybowcowej.

11.2. Oznaką przynależności do HJL jest owalna plakietka (wys. 5,5 x szer. 4,5 cm) noszona na prawym rękawie munduru, poniżej wszycia rękawa a powyżej sprawności. Plakietka zawiera biało-czerwoną szachownicę o wymiarach 4x4 cm, ustawioną "na kant" białym kwadratem do góry, z umieszczoną w jej środku lilijką).

Członkowie HJL mogą także nosić, jako "odznakę oznakę przynależności do środowiska", biało-czerwoną szachownicę o wymiarach 4x4 cm, ustawioną "na kant" białym kwadratem do góry, umieszczoną na lewym rękawie.

11.3. Odznaki wyszkolenia lotniczego (modelarskie, szybowcowe, spadochronowe, itp.) oraz lotnicze odznaki pamiątkowe i honorowe nosi się na prawej kieszeni munduru, lub nad nią.

11.4. Odznaki "Popularyzatora harcerskiej pracy lotniczej" nosi się na klapie prawej kieszeni koszuli mundurowej a odznaki „Organizatora harcerskiej pracy lotniczej” oraz "Harcerskiego Instruktora Lotniczego" nosi się na „pasku instruktorskim” przypiętym do guzika kieszeni koszuli mundurowej.

11.5. Harcerze i instruktorzy uprawnieni do noszenia "Skrzydeł Husarskich" noszą je przy lilijce na czapce (beregie).

11.6. Harcerskie jednostki lotnicze winny rozwijać własną obrzędowość wykorzystującą tradycje polskiego lotnictwa i tradycje działalności lotniczej w ZHP.

12. Współpraca z aeroklubami i innymi instytucjami, organizacjami i przedsiębiorstwami.

W harcerskiej działalności lotniczej należy korzystać z pomocy instytucji, które jej udzielają.

12.1. HJL mogą być afiliowane (za wiedzą IL GK ZHP) w regionalnych stowarzyszeniach lotniczych (np. aeroklubach regionalnych) na prawach (i obowiązkach) sekcji (kół) lotniczych, uzyskując pomoc w zakresie działalności lotniczej.

12.2. W harcerskiej działalności lotniczej mogą udzielać pomocy m. in.:

- szkoły (pracownie zajęć technicznych)

- domy kultury (gminne, osiedlowe, młodzieżowe itp.),

- lotnicze jednostki wojskowe oraz przedsiębiorstwa lotnicze (linie lotnicze, lotnictwo sanitarne, gospodarcze itp.), np. umożliwiając zapoznanie ze sprzętem lotniczym,

- lokalne gazety oraz stacje TV i radiowe, propagując lotnictwo.

13. Harcerskie struktury lotnicze

13.1. Co najmniej raz na dwa lata, harcerscy instruktorzy lotniczy oraz przedstawiciele harcerskich jednostek lotniczych spotykają się na Harcerskim Sejmiku Lotniczym ZHP. W sejmiku, z głosem doradczym, może ponadto uczestniczyć kadra ZHP zainteresowana harcerską działalnością lotniczą. Sejmik jest zwoływany w celu oceny i zaplanowania pracy lotniczej w ZHP oraz wymiany doświadczeń. Sejmik ocenia ponadto pracę Inspektoratu Lotniczego GK ZHP. Wypowiada się także w kwestii kandydatur nowych członków IL GK ZHP.

13.2. Pracę lotniczą na terenie ZHP organizuje i koordynuje Inspektorat Lotniczy GK ZHP. Jego szef powoływany jest przez Naczelnika ZHP, na wniosek Sejmiku Lotniczego ZHP lub kierownika Wydziału Wsparcia Specjalnościowego GK ZHP.

13.3. W skład Inspektoratu Lotniczego GK ZHP wchodzi szef IL GK ZHP oraz przynajmniej dwóch członków, powoływanych przez szefa IL GK ZHP, stosownie do decyzji Sejmiku. IL GK ZHP spotyka się osobiście nie rzadziej niż raz w roku. Szef IL GK ZHP jest instruktorem Wydziału Wsparcia Specjalnościowego GK ZHP. Wszyscy członkowie IL GK ZHP muszą być instruktorami ZHP (przy czym szef w stopniu co najmniej podharcemistrza) oraz posiadać akceptację kierownika Wydziału Wsparcia Specjalnościowego GK ZHP, przy braku sprzeciwu komendy macierzystej chorągwi na pracę w IL GK ZHP. Szczegółowy zakres zadań szefa IL GK ZHP określa Naczelnik ZHP, z uwzględnieniem zapisów pkt. 13.5.

13.4. Pracę lotniczą na terenie hufców/chorągwi w których działają HJL, organizują i koordynują instruktorskie zespoły specjalnościowe - inspektoraty lotnicze. Za rozwój, wspieranie i nadzór nad pracą HJL odpowiada na terenie danego hufca/chorągwi szef danego zespołu. Szczegółowy zakres obowiązków i uprawnień szefa inspektoratu określa właściwy komendant, z uwzględnieniem zapisów pkt. 13.5. Zasady i zakres ewentualnego delegowania części uprawnień IL GK ZHP do danego inspektoratu określa kierownik Wydziału Wsparcia Specjalnościowego GK ZHP.

13.5. W/w instruktorskie zespoły specjalnościowe działające na poziomie hufca, chorągwi lub GK ZHP powoływane są w odpowiedzi na potrzeby jednostek działających w obrębie danego poziomu struktury ZHP. Zespoły takie mają za zadanie:

- a) wspierać pracę wychowawczą jednostek specjalnościowych,
- b) reprezentować interesy jednostek specjalnościowych,
- c) pełnić funkcję doradcą w stosunku do właściwych komend lub GK ZHP,
- d) promować i wspierać działania specjalnościowe.

14. Harcerska instruktorska kadra lotnicza

14.1. Harcerską instruktorską kadrę lotniczą tworzą instruktorzy harcerscy, którzy opanowali metodykę harcerskiej pracy lotniczej (tj. zajęcia lotnicze prowadzą metodami harcerskimi) oraz posiadają odpowiedni zasób wiedzy i umiejętności lotniczych. Instruktorzy harcerscy oraz nieharcerscy posiadający np. aeroklubowe dyplomy instruktorów lotniczych, ale nie wykazujący umiejętności prowadzenia zajęć lotniczych metodami harcerskimi nie spełniają tego warunku i nie mogą być harcerskimi instruktorami lotniczymi.

14.2. W ZHP prowadzone są kursy harcerskiej kadry lotniczej:

- Popularyzatorów harcerskiej pracy lotniczej – w dziedzinach: małego lotnictwa, spadochroniarstwa, lotniarstwa, baloniarstwa, modelarstwa i szybownictwa - kształcące kadrę popularyzacji tych dziedzin.

- Organizatorów harcerskiej pracy lotniczej - kształcących kadrę kierującą harcerskimi jednostkami lotniczymi.

Ponadto, instruktorzy w stopniu podharcemistrza, prowadzący pracę lotniczą, po wykazaniu się kilkuletnią, prawidłową z punktu widzenia wychowawczego i metodycznego, harcerską pracą lotniczą, mogą uzyskać odznakę "Harcerskiego Instruktora Lotniczego" przyznawaną przez kapitułę tej odznaki. Odznaka ta jest tradycyjną odznaką harcerskich instruktorów lotniczych stosowaną od 1960 roku.

Wymagania dotyczące odznak "Popularyzatora..." i "Organizatora ..." oraz "Harcerskiego Instruktora Lotniczego" zawiera załącznik nr 3 do niniejszego Regulaminu.

14.3. Inspektorat Lotniczy GK ZHP animuje, koordynuje oraz wspiera lotnicze działania szkoleniowe w zakresie kształcenia kadry, stosownie do potrzeb środowisk oraz bieżących możliwości ZHP.

Załącznik nr 1 do Regulaminu Pracy Lotniczej w ZHP

"Minima" dodatkowych wymagań lotniczych do stopni harcerskich

Uwaga!

Powyższe przykładowe wymagania należy traktować jako minimum.

Poszczególne środowiska mogą stosować własne wymagania lotnicze o poszerzonym zakresie.

Stopień = młodzik / ochotniczka

1. Brał udział w "Święcie Lotnictwa" lub "Zawodach modeli kartonowych" albo innej imprezie lotniczej zorganizowanej przez drużynę.

2. Zdobył jedną ze sprawności lotniczych
3. Zna zasługi lotniczego bohatera drużyny lub główne osiągnięcia trzech znanych lotników polskich.
4. Wie, kto i kiedy pierwszy wykonał lot balonem, szybowcem, samolotem i statkiem kosmicznym
5. Rozpoznaje przynajmniej 4 wojskowych znaków rozpoznawczych oraz 3 typów samolotów i 1 typ szybowca.
6. Umie nazwać główne części samolotu.

Stopień = wywiadowca / tropicielka

1. Brał w ostatnim roku udział w imprezie lotniczej zorganizowanej w drużynie (zawody latawców, modeli kartonowych, modeli balonów, wycieczka na lotnisko lub do muzeum ze zbiorami lotniczymi).
2. Opowie o książce lotniczej, którą przeczytał.
3. Zdobył w ostatnim roku kolejne 2 sprawności lotnicze.
4. Wyjaśnił zasadę lotu: latawca, szybowca, samolotu, śmigłowca, balonu i rakiety.
5. Zademonstruje latającym modelem kartonowym 3 figury akrobacji.
6. Rozpoznaje lotnicze znaki rozpoznawcze (wojskowe) 8 państw oraz 6 typów samolotów i 2 typy szybowców.

Stopień = odkrywca / pionierka

1. Zdobył(a) w ostatnim roku kolejne 2 sprawności lotnicze (albo modelarską odznakę sportową "Młodzika" oraz 1 sprawność lotniczą).
2. Brał w ostatnim roku udział w imprezie lotniczej zorganizowanej w drużynie.
3. Rozpoznaje główne rodzaje chmur.
4. Zna zasady sterowania samolotem, lotnią i spadochronem.

Stopień = ćwik / samarytanka

1. Zdobył(a) w ostatnim roku kolejne 2 sprawności lotnicze (albo modelarską odznakę sportową "Brazową" oraz 1 sprawność lotniczą).
2. Brał w ostatnim roku udział w organizacji imprezy lotniczej w drużynie.
3. Zna podział statków latających na główne rodzaje. Wyjaśni działanie silnika tłokowego, turboodrzutowego i raketowego
4. Poda kilka ważniejszych wydarzeń z dziejów polskiego lotnictwa.

Stopień = HO

1. Zna historię lotnictwa polskiego.
2. Wykona prostą pomoc naukową użyteczną w czasie zajęć lotniczych w drużynie - szczepie na poziomie 4 pierwszych stopni (plansza, makieta, gra itp.).
3. Zorganizował(a) zajęcia lotnicze w zastępie lub drużynie.
4. Brał(a) udział w organizacji imprezy lotniczej dla kilku jednostek harcerskich

Stopień = HR

1. Zna historię lotnictwa światowego oraz ważniejsze fakty z historii astronautyki.
2. Opracuje trwałe materiały szkoleniowe dla drużyny-szczepu z zakresu specjalności lotniczej.
3. Zorganizuje samodzielnie imprezę lotniczą dla kilku jednostek harcerskich lub współpracuje przy organizacji 2-3 imprez.

Załącznik nr 2 do Regulaminu Pracy Lotniczej w ZHP

Regulamin zdobywania "Skrzydeł Husarskich"

1. "Skrzydła Husarskie" przy lilijce na czapce lub berecie są tradycyjnymi wyróżnieniami dla najlepszych harcerskich zespołów lotniczych o wieloletnim dorobku, przyznawanymi od 1961 r. do 1964 r. i od 1982 r. przez Naczelnika ZHP.
2. Warunkiem zdobycia "Skrzydeł Husarskich" przez drużynę, szczep lub harcerski klub lotniczy jest wykazanie się przynajmniej przez okres trzech lat dobrymi wynikami harcerskiej pracy lotniczej, wyróżniającymi się:
 - a) systematycznym organizowaniem popularyzacji lotnictwa lub pełnieniem roli organizatora życia lotniczego w swym środowisku harcerskim,
 - b) zdobycie przez co najmniej 40% członków wyszkolenia lotniczego (tj. zdobycie przez członka co najmniej 5 sprawności lotniczych lub aeroklubowej odznaki modelarskiej, lotniarskiej, szybowcowej, spadochronowej, itp.),
 - c) dobrym poziomem harcerskiej pracy wychowawczej i metodycznej stwierdzonym w czasie wizytacji harcerskiej jednostki lotniczej.
3. "Skrzydła Husarskie" jednostkom harcerskim przyznaje Naczelnik ZHP na wniosek Inspektoratu Lotniczego GK ZHP. We wniosku inspektoratu określony jest także kształt skrzydeł.

4. Prawo indywidualnego noszenia "Skrzydeł Husarskich" przysługuje wszystkim Harcerskim Instruktorom Lotniczym.

Załącznik nr 3 do Regulaminu Pracy Lotniczej w ZHP

Harcerska instruktorska kadra lotnicza

- 1) Popularyzator harcerskiej pracy lotniczej
- 2) Organizator harcerskiej pracy lotniczej
- 3) Harcerski Instruktor Lotniczy

Popularyzator harcerskiej pracy lotniczej

Odnaka przeznaczona jest dla harcerzy i instruktorów, którzy chcą spełniać zadania kadry popularyzacji specjalności lotniczej – w dziedzinach: małego lotnictwa, spadochroniarstwa, lotniarstwa, baloniarstwa, modelarstwa i szybownictwa.

Odnaka uprawnia także do tymczasowego prowadzenia drużyny lotniczej/klubu lotniczego (lub pełnienia funkcji szefa wyszkolenia).

Odnaka: granatowa lilijka na szachownicy, numerowana, metalowa (1,4 mm x1,4 mm).

Kursy „Popularyzatorów ...” może organizować, oraz nadawać odznaki, IL GK ZHP lub upoważnione przez IL GK ZHP Komendy Chorągwi/Hufców ZHP posiadające inspektoraty lotnicze oraz upoważnieni przez IL GK ZHP Harcerscy Instruktorzy Lotniczy - komendanci szkoleniowych obozów lotniczych.
Rejestr wydanych odznak prowadzi IL GK ZHP.

1. Popularyzator harcerskiej pracy lotniczej - Małego Lotnictwa

A. Warunki wstępne: patent może uzyskać harcerz, który ukończył 14 lat życia oraz ukończył odpowiedni kurs lub instruktor harcerski, który przygotował się bez kursu (lub na kursie) do spełnienia stawianych wymogów.

B. Wymogi do spełnienia:

1). Zdobył 6 sprawności lotniczych: Konstruktor latawców, Modelarza kartonówkowego, Młody spadochroniarz, Młodego szybownika, Młodego baloniarza, Młody astronauta.

W przypadku instruktora harcerskiego - w zakresie tych sprawności wykazał się wiedzą i umiejętnościami.

- 2). W zakresie w/w sprawności wykazał się umiejętnościami prowadzenia zajęć lotniczych metodami harcerskimi.
- 3). Opracował co najmniej 10 harcerskich gier lotniczych i co najmniej 3 z nich poprowadził.
- 4). Przeprowadził udaną harcerską imprezę lotniczą z grupą przygodnie zebranej młodzieży.
- 5). Zna wymagania charakteru i zdrowia stawiane lotnikom oraz gry w tym zakresie.
- 6). Przygotował kilka gawęd na tematy lotnicze.

C. Uprawnienia - Może prowadzić zajęcia popularyzujące lotnictwo metodami harcerskimi.

Odnaka uprawnia także do tymczasowego prowadzenia drużyny lotniczej/klubu lotniczego (lub pełnienia funkcji szefa wyszkolenia).

Uwagi:

Do 1985 r. patent nosił nazwę "Popularyzatora Lotnictwa"

PROGRAM KURSU "POPULARYZATORÓW MAŁEGO LOTNICTWA"

(Minimalna ilość godzin kursowych [łącznie] - 64 godziny)

1. Budowa latawców (Sprawność "Konstruktor latawców")
 - a) Gry, konkursy i gawędy z historii i zastosowania latawców (1 godz.)
 - b) Wykonanie latawca płaskiego, np. malajskiego (2 godz.)
 - c) Wykonanie latawca skrzynkowego lub sterowanego (4 godz.)

d) Zawody i zabawy z latawcami. (2,5 godz.)

Razem: 9,5 godz.

2. Kartonówki (Sprawność "Modelarz kartonówkowy")

a) Gry, konkursy i gawędy z historii szybowca i zasad jego lotu (1 godz.)

b) Gry i zabawy nt. wymagań charakteru i zdrowia stawianych lotnikowi (0,5 godz.)

c) Wykonanie strzały i gołębia, zawody (1 godz.)

d) Wykonanie latającego kartonowego modelu szybowca (kartonówki) (0,5 godz.)

e) Zasady lotu, regulacji i sterowania modelem (0,5 godz.)

f) Zawody i zabawy z kartonówkami (1 godz.)

Razem: 4,5 godz.

3. Modele spadochronów (Sprawność "Młody spadochroniarz")

a) Gry, zabawy, konkursy i gawędy nt. Spadochroniarstwa (wg wymagań sprawności "Mały spadochroniarz") (1 godz.)

b) Wykonanie spadochronu rozwijającego się w powietrzu (1,5 godz.)

c) Zawody i zabawy ze spadochronami (1 godz.)

d) Spadochronowa gra terenowa (2,5 godz.)

Razem: 6 godz.

4. Modele kartonowe - beleczkowe (Sprawność "Młody szybownik")

a) Gry, konkursy i gawędy z historii lotnictwa i zakresu wiadomości ze sprawności "Młody szybownik" (1 godz.)

b) Wykonanie latającego modelu szybowca kartonowe - beleczkowego (lub FIN) (2 godz.)

c) Wykonanie latającego modelu kartonowego bez użycia kleju (0,5 godz.)

d) zawody i zabawy z modelami (1,5 godz.)

Razem: 5 godz.

5. Modele balonów (Sprawność "Młody baloniarz")

a) Gry, konkursy i gawędy z dziejów baloniarstwa i budowy balonów (1 godz.)

b) Wykonanie balonu z bibułki (3 godz.)

c) Zawody balonów na ogrzane powietrze (1,5 godz.)

Razem: 5,5 godz.

6. Modele raket (Sprawność "Młody astronauta")

a) Gry, zabawy i gawędy z zakresu sprawności "Młody astronauta" (1 godz.)

b) Wykonanie prostej rakiety (2,5 godz.)

c) Zawody raket (1,5 godz.)

Razem: 5,5 godz.

7. Próby egzaminacyjne

a) Konkurs gawęd lotniczych (3 godz.)

b) Konkurs gier lotniczych (5 godz.)

c) Konkurs imprez lotniczych (6 godz.)

Razem: 14 godz.

8. Zajęcia uzupełniające

a) Ogniska harcersko - lotnicze (6 godz.)

b) Zwiedzanie obiektów lotniczych (3 godz.)

c) Dzieje "Harcerskich Skrzydeł" (2 godz.)

d) Miejsce sprawności lotniczych w zdobywaniu stopni harcerskich i w programie pracy zastępów i drużyn lotniczych (1 godz.)

e) Inne formy popularyzacji lotnictwa (4 godz.)

Razem: 16 godz.

2. Popularyzator harcerskiej pracy lotniczej - Spadochroniarstwa

A. Warunki wstępne: patent może uzyskać harcerz, który ukończył 16 lat życia oraz ukończył odpowiedni kurs lub instruktor harcerski, który przygotował się bez kursu (lub na kursie) do spełnienia stawianych wymogów.

B. Wymogi do spełnienia:

1) Ukończył podstawowy kurs skoczka spadochronowego.

- 2) Wykazał się umiejętnością prowadzenia zajęć mających na celu wyrabianie cech potrzebnych spadochroniarzowi.
- 3) Przeprowadził udane zajęcia popularyzujące spadochroniarstwo.
- 4) Przygotował kilka gawęd na temat spadochroniarstwa.
- 5) Zdobył 6 sprawności lotniczych zgodnych z profilem patentu.
- 6) Posiada wiedzę i umiejętności do popularyzowania spadochroniarstwa metodami harcerskimi.

UWAGA – Posiadacz Harcerskiego Znaku Spadochronowego uzupełnia brakujące wymogi.

C. Uprawnienia - Może prowadzić zajęcia popularyzujące lotnictwo metodami harcerskimi. Odznaka uprawnia także do tymczasowego prowadzenia drużyny lotniczej/klubu lotniczego (lub pełnienia funkcji szefa wyzkolenia).

3. Popularyzator harcerskiej pracy lotniczej - Lotniarstwa/Paralotniarstwa/Motolotniarstwa

A. Warunki wstępne: patent może uzyskać harcerz, który ukończył 14 lat życia oraz ukończył odpowiedni kurs lub instruktor harcerski, który przygotował się bez kursu (lub na kursie) do spełnienia stawianych wymogów.

B. Wymogi do spełnienia.

- 1) Ukończył zapoznawczy (lub podstawowy) kurs lotniowy/paralotniowy/motolotniowy.
- 2) Wykazał się umiejętnościami prowadzenia zajęć mających na celu wyrabianie cech potrzebnych lotniarzowi.
- 3) Zdobył 6 sprawności lotniczych zgodnych z profilem patentu.
- 4) Przeprowadził udane zajęcia popularyzujące lotniarstwo.
- 5) Przygotował kilka gawęd na temat lotniarstwa.
- 6) Posiada wiedzę i umiejętności do popularyzowania lotniarstwa metodami harcerskimi.

C. Uprawnienia - Może prowadzić zajęcia popularyzujące lotnictwo metodami harcerskimi. Odznaka uprawnia także do tymczasowego prowadzenia drużyny lotniczej/klubu lotniczego (lub pełnienia funkcji szefa wyzkolenia).

4. Popularyzator harcerskiej pracy lotniczej - Baloniarstwa

A. Warunki wstępne: patent może uzyskać harcerz, który ukończył 16 lat życia oraz ukończył odpowiedni kurs lub instruktor harcerski, który przygotował się bez kursu (lub na kursie) do spełnienia stawianych wymogów.

B. Wymogi do spełnienia.

- 1) Ukończył kurs załoganta (lub pilota) balonowego.
- 2) Wykazał się umiejętnością prowadzenia zajęć mających na celu wyrabianie cech potrzebnych baloniarzowi.
- 3) Przeprowadził udane zajęcia popularyzujące baloniarstwo.
- 4) Przygotował kilka gawęd na temat baloniarstwa.
- 5) Zdobył 6 sprawności lotniczych zgodnych z profilem patentu.
- 6) Posiada wiedzę i umiejętności do popularyzowania baloniarstwa metodami harcerskimi.

UWAGA – Posiadacz Harcerskiego Znaku Balonowego uzupełnia brakujące wymogi.

C. Uprawnienia - Może prowadzić zajęcia popularyzujące lotnictwo metodami harcerskimi. Odznaka uprawnia także do tymczasowego prowadzenia drużyny lotniczej/klubu lotniczego (lub pełnienia funkcji szefa wyzkolenia).

5. Popularyzator harcerskiej pracy lotniczej - Szybownictwa

A. Warunki wstępne: patent może uzyskać harcerz, który ukończył 14 lat życia oraz ukończył odpowiedni kurs lub instruktor harcerski, który przygotował się bez kursu (lub na kursie) do spełnienia stawianych wymogów.

B. Wymogi do spełnienia.

- 1) Ukończył podstawowy kurs pilota szybowcowego.
- 2) Wykazał się umiejętnością prowadzenia zajęć mających na celu wyrabianie cech potrzebnych szybownikowi.
- 3) Przeprowadził udane zajęcia popularyzujące szybownictwo.
- 4) Przygotował kilka gawęd na temat szybownictwa.
- 5) Zdobył 6 sprawności lotniczych zgodnych z profilem patentu.
- 6) Posiada wiedzę i umiejętności do popularyzowania szybownictwa metodami harcerskimi.

C. Uprawnienia - Może prowadzić zajęcia popularyzujące lotnictwo metodami harcerskimi.

Odnaka uprawnia także do tymczasowego prowadzenia drużyny lotniczej/klubu lotniczego (lub pełnienia funkcji szefa wyzkolenia).

6. Popularyzator harcerskiej pracy lotniczej - Modelarstwa Lotniczego i Kosmicznego

A. Warunki wstępne: patent może uzyskać harcerz, który ukończył 14 lat życia oraz ukończył odpowiedni kurs lub instruktor harcerski, który przygotował się bez kursu (lub na kursie) do spełnienia stawianych wymogów.

B. Wymogi do spełnienia:

- 1) Uzyskał III klasę sportową (brązową odznakę) w modelarstwie lotniczym/kosmicznym.
- 2) Wykazał się umiejętnością prowadzenia zajęć mających na celu wyrabianie cech potrzebnych modelarzowi.
- 3) Przeprowadził udane zajęcia popularyzujące modelarstwo.
- 4) Przygotował kilka gawęd na temat modelarstwa.
- 5) Zdobył 6 sprawności lotniczych zgodnych z profilem patentu.
- 6) Posiada wiedzę i umiejętności do popularyzowania modelarstwa metodami harcerskimi .

C. Uprawnienia - Może prowadzić zajęcia popularyzujące lotnictwo metodami harcerskimi.

Odnaka uprawnia także do tymczasowego prowadzenia drużyny lotniczej/klubu lotniczego (lub pełnienia funkcji szefa wyzkolenia).

Uwagi:

Patent nawiązuje do patentu/odznaki Harcerskiego Instruktora Modelarstwa Lotniczego, funkcjonującego do 1994 roku.

Organizator harcerskiej pracy lotniczej

Odnaka jest przeznaczona dla harcerzy i instruktorów, którzy chcą prowadzić drużyny i kluby lotnicze (lub pełnić w nich funkcje szefów wyzkolenia).

Kursy organizatorów może organizować oraz nadawać odznaki, IL GK ZHP lub upoważnione przez IL GK ZHP Komendy Chorągwi/Hufców ZHP posiadające inspektoraty lotnicze.

Rejestr wydanych odznak prowadzi IL GK ZHP.

A. Warunki wstępne: odznakę może uzyskać harcerz, który ukończył 16 lat życia, zainteresowany organizacją zajęć lotniczych metodami harcerskimi i posiadający wiedzę harcerską/instruktorską z zakresu kursu przewodnikowskiego, oraz ukończył odpowiedni kurs lub instruktor harcerski, który przygotował się bez kursu (lub na kursie) do spełnienia stawianych wymogów.

B. Wymogi do spełnienia

- 1) Uzyskał odznakę Popularyzatora harcerskiej pracy lotniczej.
- 2) Zdobył 4 dodatkowe (poza wymaganymi do „Popularyzatora ...”) sprawności lotnicze (w przypadku instruktora harcerskiego wykazał się wiedzą i umiejętnościami w tym zakresie).
- 3) W zakresie wymienionych sprawności wykazał się umiejętnością organizacji i prowadzenia zajęć lotniczych metodami harcerskimi na szczeblu drużyny.
- 4) Opracował, co najmniej 15 pomysłów harcerskich zajęć lotniczych i co najmniej 3 z nich przeprowadził.
- 5) Przeprowadził udaną imprezę lotniczą np. zawody dla drużyny lub innej grupy harcerzy.
- 6) Przygotował 5 gawęd na tematy lotnicze.
- 7) Zna wymagania charakteru i zdrowia, stawiane kandydatom do poszczególnych dyscyplin lotniczych oraz gry z tego zakresu.
- 8) Zna warunki uczestnictwa w szkoleniu lotniczym.

C. Uprawnienia - do prowadzenia drużyny lotniczej/klubu lotniczego (lub pełnienia funkcji szefa wyszkolenia). Może prowadzić zajęcia popularyzujące lotnictwo metodami harcerskimi.

Odnaka: zielona lilijka na szachownicy, numerowana, metalowa (1,4 mm x1,4 mm).

Harcerski Instruktor Lotniczy

A Warunki wstępne:

- 1). Instruktor harcerski, co najmniej w stopniu podharcmistra.
- 2). Czynnie działający, z aktualnie zaliczoną służbą.
- 3). Posiada, co najmniej trzyletnie doświadczenie w harcerskiej pracy lotniczej.
- 4). Wykazuje się wzorową postawą instruktorską.

B. Wymogi do spełnienia:

- 1). Zdobył uprawnienia instruktorskie w jednej ze specjalności lotniczych lub od co najmniej 3 lat posiada patent Organizatora harcerskiej pracy lotniczej.
- 2). Podczas rocznej próby wykazał się prawidłową z punktu widzenia wychowawczego i metodycznego, harcerską (instruktorską) pracą lotniczą
- 3). Uczestniczył w szkoleniu funkcyjnych (jako członek kadry) metodami harcerskimi na harcerskim obozie lub kursie lotniczym.
- 4). Prowadzi lub opiekuje się jedną z harcerskich jednostek lotniczych.
- 5). Uzyskał pozytywną rekomendację dwóch wnioskujących Harcerskich Instruktorów Lotniczych.

C. Uprawnienia: - pełne kwalifikacje do prowadzenia działalności harcersko-lotniczej. Może brać udział w planowaniu i kierowaniu ruchem harcersko-lotniczym na wszystkich szczeblach ZHP.

Odnaka: złota lilijka na szachownicy, numerowana, metalowa (1,4 mm x1,4 mm).

Uwagi:

1. Oznakę przyznaje Kapituła Odznaki.
2. Kapituła, powoływana przez Harcerski Sejmik Lotniczy, jest trzyosobowa, w jej skład wchodzi posiadacze odznaki z wcześniejszą jej numeracją.
3. Odnaka jest tradycyjną odznaką harcerskich instruktorów lotniczych stosowaną od 1960 roku.